

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R.P. Richardi Lyncei ... Vniversa Philosophia Scholastica

Complectens Physicam, siue Scientiam de Corpore naturali

Lynch, Richard

Lvgdvni, 1654

Cap. I. An & quid sit forma substa[n]tialis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95236](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95236)

Conimbric. vbi supra & alij. Ad primam rationem contrariam dicendum est, hoc à posteriori constare, quod quauis materia sublunaris esse possit sub forma, non solum propria, sed etiam aliena: quare non est cur non sit eiusdem speciei, cum materia habente formam alienam, & dissimilem. At nec à posteriori, nec aliter, certò constat, materiam cuiusvis cæli esse posse sub forma alterius: proinde haud debent orbes cælestes materia eiusdem speciei constare.

25 Ad alteram rationem contrariam dicendum est, non esse de conceptu materiae primæ, vt sit indifferens ad plures formas speciei diuersas, sed eam esse posse adstrictam ad vnam solam, quoad speciem. Ita præter alios expressè P. Petrus Hurtado, disputatione 1. de cælo sectione 2. conclusionem 5. §. 30. Et constat, quia si materia deberet habere talem indifferenciam, & amplitudinem, maximè quia est subiectum, & non forma, in compositione substantiali: sed, quod ex conceptu subiecti non debeat esse indifferens ad plures formas specificè diuersas, liquet ex dictis supra tractatu 1. capite 5. Porro materiam esse primum cuiusque subiectum; item ab ea desumi genus & differentiam à sola forma, non vrget: siquidem hæc Aristotelis ac cæterorum Philosophorum pronuntiata intelligi debent de sola materia sublunari de facto existente: quare huic soli, non celesti, repugnabit alligatio ad vnam specificè formam, & incapacitas ad plures. Ad tertiam rationem contrariam dicendum est, haud sine necessitate multiplicari specificè materias cælestes; cum hæc multiplicitas ad decorem, & ornatum cælorum, neque non ad eorum incorruptibilitatem melius explicandam valde conducat, vt superius dictum est.

26 Tandem principaliter obiicies, materiam primam, vt sic, esse puram potentiam; ac proinde non posse diuidi in cælestem & sublunarem, vt in inferiora speciei diuersa: vti è contrario actus purus, nempe Deus, est omnino incapax multiplicatis specificæ: Item, actum esse qui distinguit: haud ergo posse materiam sublunarem, cum actus ac forma non sit, specificè distingui à celesti. Sed respondeo, hæc & similia proposita, atque exposita esse, supra cap. 1. inter defendendam possibilitatem, plurium materiarum sublunarium, inter se, speciei diuersarum.

TRACTATVS VII.

De forma componente essentialiter corpus naturale.

CAPVT PRIMVM.

An, & quid sit forma substantialis?

FORMA substantialis est actus vnus per se cum materia constituens, componensque. Quam in rebus dari, apud omnes modo constantissimum est: Vsq̃ue adeo ta-

R. P. Richardi Lyncei, Philosophia, Tom. II.

men euident non est, vt actu rata probatione non egeat. Probatur ergo primò, quia datur in rebus materia prima: ac non informis substantialiter, ergo forma substantiali prædita: talis ergo forma datur. Consequentia est perspicua. Maior minorque constant ex dictis supra tractatu primo & secundo. Secundo, quia in quouis ente naturali datur aliqua prima radix, quæ certas, ac determinatas speciei operationes, & proprietates postulet: Atqui ea prima radix est forma substantialis, ergo &c. Maior experimento testatissima est: viuientia siquidem diuersas operationes, ac proprietates à proprietatibus non viuientium essentialiter postulant: & viuientia perfectiora diuersas etiam proprietates, & operationes exigunt, ac viuientia imperfecta; cuius irrefragabile signum est diuersitas illa organorum, quibus altera, & altera pollent: Rursus elementa omnia diuersas operationes, ac proprietates suo sibi iure vendicant: quo pacto alia algent, alia calefcunt, alia hument, alia arefcunt, alia sursum, alia deorsum suis momentis feruntur: Et quidem entia naturalia determinatas operationes, & proprietates vsque adeo postulant, vt semel deperditas innata quadam vi eorum non pauca recuperent, & recuperatas conseruent.

Minor autem argumenti, probatur; nam, quod omne ens naturale peculiare operationes, & proprietates postulet, non oritur à materia; quippe quæ ad has, & illas proprietates, & operationes hominis, aut equi verbi gratia, aliasve quæcumque de se indifferens est: neque etiam oritur ex eo, quod ens naturale sit corpus simplex completum, cui eæ operationes, & proprietates præ aliis debeantur: tale siquidem illud nequaquam esse in superioribus abundè demonstratum manet: nec denique proficiscitur ab exigentia alicuius accidentis: tum quia prima radix essendi in homine verbi gratia, qualis est materia prima, accidens esse nequit: tum quia in Angelo, quod eius proprietates, & operationes destinare postulat, non est aliquod accidens, sed substantia ipsius Angeli: Similiter ergo in præfenti, &c. sola ergo forma substantialis in ente naturali reliqua est, quæ certas proprietates, & operationes, tanquam prima radix, possit postulare?

Tertiò probatur dari in rebus formam substantialem, quia Leo, & equus verbi gratia, essentialiter differunt: at dici non potest, eos differre essentialiter, propterea quod sint corpora simplicia speciei diuersa: quod enim eiusmodi corpora non sint, patet ex initio tractatus primi: nec eò quod materias speciei diuersas sortiantur; cum materias omnes sublunares eiusdem esse, speciei perspicuè probatum sit capite 1. tractatus 5. præcedentis: nec quia formas accidentales speciei diuersas sibi vendicant, cum hoc non tam sit essentialiter, quam accidentaliter, eos differre: ideo ergo præcisè differunt essentialiter, quia formas substantiales speciei diuersas sibi vendicant: ac proinde hæc in rerum natura reperiuntur. Minor & consequentia manifestæ sunt. Maior probatur: tum quia, Leo, & Equus, non differunt merè accidentaliter, vt equus albus, & niger, vti lumine naturæ compertissimum est; ergo essentialiter: tum quia differre speciei dif-

D 2 ferre

ferre essentialiter, cum species integra completâque rei essentia sit & dicatur: atqui Leo, & equus specie differunt, ut constat ex 1. Genes. ibi. *Et fecit Deus bestias terræ iuxta species suas*: ergo, &c.

4. Quartò: cum stupa verbi gratia merè calefit ad pristinam temperiem, & statum mox reditura, certè diuersa longè mutatio est, atque cum de stupa in ignem, & postea in fauillam cineremque conuertitur absque vlla spe, aut possibilitate recuperandi pristinas proprietates, ut euidentissimum est: ergo quia prior mutatio accidentalis est, & posterior substantialis: at non est substantialis, eò quod destructa stupa corpus aliquod simplex substantiale, aut materia prima substantialis destruuntur: ergo quia forma substantialis stupæ destruitur: tam ergo certum est, dari in rebus formas substantiales, quam quod plures dentur mutationes destructionisque substantiales.

5. Quintò: quod homo constet corpore, & anima rationali, & fide sanctum est, & ratione certum: at anima rationalis est forma substantialis corporis: ergo &c. Minor probatur: tum quia, si anima rationalis non esset forma corporis sed corpori velut nauis assisteret, ut nonnulli Philosophi antiquitus arbitrati sunt, sanè non esset cur separanda à corpore violentiam illam pateretur; nec esset cur primo in corpore produceretur, & non aliquoties extra corpus, aut anteaquam corpus ad eam vltimo disponatur; ac demum non esset cur vnum per se cum corpore constitueret magis quam Angelus, cum non sit magis forma corporis quam Angelus si nulla datur in rebus forma substantialis.

6. Sextò tandem, certa & communis sententia suadet, ex mysterio Eucharistiæ: quippe in quo fides docet substantiam omnem panis destrui, & accidentia omnia panis subremanere: substantia autem panis quæ destruitur non est corpus aliquod simplex completum, cum eiusmodi corpus, saltem in subluaribus, minimè detur: nec est sola materia prima; Hæc enim tota substantia panis non est; aliàs sub speciebus panis lateret post consecrationem substantia etiam panis, siquidem sub iis ponitur materia Christi Domini, quæ respectu accidentium idem exercet munus, quod materia panis, si adesset, exerceret: nec substantia siue essentia panis, quæ destruitur, est accidens aliquod primum, quod reliquas proprietates panis, tanquam prima radix, postulet; quia ita omnia accidentia panis post consecrationem non remanerent, contrà quam fides docet: tota ergo substantia panis quæ in Eucharistia dicitur destrui vi verborum consecrationis est compositum ex materia prima panis, & eius forma substantiali: ac proinde hæc in rebus reperitur.

CAPVT II.

In eadem materia prima plures formæ substantiales naturaliter componi nequeunt: at possunt supernaturaliter.

7. Plerique Theologi & Philosophi apud Patrem Suarez disputatione 15. Metaphysicæ sect. 10. numero 62. docent, ex natura rei in vna mate-

ria vnam tantum esse posse formam substantialem. Quorum sententiam probo, rationes probare non possum, utpote quæ facili negotio solui possunt, pro eo ac videre est apud Arriagam disputatione 3. Physicorum sectione 6. subsectione 4. Ipse ergo communem sententiam in hunc modum suadeo. Nequit vna forma substantialis plantæ verbi gratia, diuersas materias simul informare: nequibit ergo similiter vna materia diuersas formas substantiales simul sustentare. Antecedens est manifestum: Consequentia probatur: quod eadem forma substantialis plantæ diuersas materias simul informare nequeat, ex imperfectione eius formæ proficiscitur: at materia prima longè imperfectior est ea forma, & aut omnibus, aut plerisque aliis, ut in superioribus demonstratum manet: haud ergo simul sustentare poterit plures formas substantiales ordinis. Maior suadet, quia si forma plantæ esset adeò perfecta, ac anima rationalis, aut si maior, ac anima equi, profectò sicut anima rationalis, & in aliquorum sententia anima etiam equi diuersas materias partiales, siue partes diuersas eiusdem materiæ, se totis indiuisibiliter informant, ita etiam forma plantæ eas posset informare: quod ergo eas informare nequeat in eius refundi debet imperfectio-

Argumentor secundò: forma substantialis est illa compositi pars, quæ eius determinatas operationes, & proprietates tanquam prima radix postulat: At huiusmodi prima radix in quouis composito est vna sola: ergo. Minor probatur: quia anima rationalis est longè perfectior, quam anima equi, & forma corporeitatis, aut alia quævis materiæ cœua; ambabus, inquam, perfectione superior est, ut certo certius videtur: atqui collectio animæ equinæ, & formæ corporeitatis est iuxta aduersarios operationum & proprietatum compositi prima radix: ergo à fortiori sola anima rationalis ambabus perfectior prima radix operationum, & proprietatum compositi esse poterit, ac proinde in homine eiusmodi prima radix erit vna tantum. Rursus anima equi longè perfectior est, quam complexum formæ plantæ, & formæ corporeitatis: quare sola anima equi eius proprietatum, & operationum sufficiens radix esse poterit: & sic discurrenti à formis perfectioribus ad imperfectiores in omni ferè composito substantiali vnam operationum, & proprietatum primam radicem, vnamque formam esse comperietur.

Argumentor tertio ad homines; quia sicut materia completur substantialiter per formam, ita forma completur substantialiter per substantiam: sed forma, omnium confessione, nisi vnica tantum substantia non gaudet, nec pluribus naturaliter terminari potest. Equidem sicut in opposita sententia præter formam vitalem verbi gratia, excogitatur alia forma corporeitatis materiæ cœua, & ab ea in quouis eius statu inseparabilis: sic etiam in anima rationali fingi posset substantia aliqua ipsi cœua, & ab ea inseparabilis, siue intra, siue extra corpus sit. Et vltèrius alia substantia, qua solum in statu coniunctionis cum corpore potest.

Illud tamen negare non ausim, in alia rerum serie possibilem esse materiam, in qua naturaliter plures formæ substantiales coherere possint. Quod enim modo aliter vsuueniat, oritur ex imperfectione materiæ, ratione cuius pluribus formis sustentandis